

PASAŻER NA GAPE

W ostatnim czasie kraje europejskie mają wielki problem z napływem ogromnej ilości imigrantów z tzw. krajów arabskich. Sytuacja dotyczy przede wszystkim państw Europy Zachodniej, które każdego dnia ujawniają po kilkaset, czy nawet kilka tysięcy prób nielegalnego przekroczenia granicy. Jednym ze sposobów jest przejazd w naczepach samochodów ciężarowych, co często powoduje pociągnięcie do odpowiedzialności kierowców lub właścicieli firm transportowych, posądzanych o przemyt osób.

Anna Knapik

aplikant radcowski
Kancelaria Radców Prawnych
Klatka i Partnerzy
a.knapik@radca.prawny.com.pl
www.radca.prawny.com.pl

Szczególnie wyczulone są władze Wielkiej Brytanii, które nałożyły w związku z nielegalnym przewozem imigrantów dużo kar. W tym kraju kontrola graniczna ma prawo nakładać na firmy transportowe lub kierowców grzywny w wysokości do 2 000 funtów - za każdą ujawnioną osobę nielegalnie przekraczającą granicę. Dodatkowo pojazd może zostać zatrzymany, gdy grzywna nie została zapłacona lub zaistnieją obawy, że nie będzie zapłacona na czas.¹ W wyjątkowych przypadkach, jeżeli osoba świadomie ułatwia lub organizuje nielegalnym imigrantom przyjazd na teren Zjednoczonego Królestwa, istnieje groźba skazania na karę pozbawienia wolności do 14 lat.²

Bezplatne zabezpieczenie

Dlatego władze Wielkiej Brytanii postulują, żeby w razie jakiegokolwiek podejrzenia, iż w pojeździe rezyduje „pasażer na gapę”, kierowca bezwzględnie skontaktował się z policją lub służbami granicznymi państwa, na którego terenie aktualnie się znajduje (ewentualnie z służbami państwa docelowego). Ponadto na Wyspach Brytyjskich stworzono specjalny, bezpłatny program akredytacji dla firm transportowych, opracowując zestaw ważnych za-

sad - ich przestrzeganie powinno zapewnić bezpieczny przejazd przez granicę bez niechcianych pasażerów (zabezpieczenia naczep, prowadzenie list kontrolnych itp.).

Firma transportowa objęta programem akredytacji i przestrzegająca zasady, w przypadku wykrycia w pojeździe nielegalnego imigranta nie zostanie obciążona karą pieniężną.³ Uczestniczy w nim już ponad 50 polskich firm transportowych.⁴ Naszym zdaniem to najlepsza opcja zabezpieczenia interesów przewoźnika, wysyłającego swoje pojazdy do Wielkiej Brytanii.

Wjazd do Polski

Problem przewozu nielegalnych imigrantów przez granicę w tak dużej mierze nie dotyczy jeszcze Polski, jednak w najbliższym czasie możemy spodziewać się przepływu imigrantów także przez terytorium kraju nad Wisłą. Reguluje to m. in. Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. 2013 r., poz. 1650, z późn. zm., dalej „Ustawa o cudzoziemcach”). Firma transportowa zamierzająca przewieźć cudzoziemca do granicy, powinna podjąć wszelkie niezbędne działania, aby miał on ważny dokument, uprawniający do jej przekroczenia. A także wizę lub inny ważny dokument pozwalający na wjazd i pobyt w Polsce, względnie zezwolenie na wjazd lub pobyt w innym państwie, jeżeli są one wymagane (art. 459 ust. 1). Przepis stosowany jest także do przewoźników wykonujących regularne przewozy osób w międzynarodowym transporcie drogowym (art. 459, ust. 2

Ustawy o cudzoziemcach). Przez przewoźników należy rozumieć jednostki zajmujące się zarobkowo przewozem (nie kierowców).

Wszelkie niezbędne działania w celu zapewnienia, żeby przewożeni pasażerowie posiadali dokumenty uprawniające do przekroczenia granicy, w praktyce może oznaczać sprawdzanie paszportów, dowodów osobistych, bieżące kontrolowanie liczby pasażerów itp. Według orzecznictwa, przewoźnicy powinni posiadać stosowną wiedzę o katalogu dokumentów uprawniających podróżnego do przekroczenia granicy z Polską i być pewnym, że zamierzający wjechać na terytorium RP rzeczywiście dysponuje dokumentami ważnymi w dniu przekraczania granicy.⁵

Uniknąć kary

Przewoźnik, który przywiezie do granicy osobę nieposiadającą ważnego dokumentu uprawniającego do wjazdu i pobytu na terytorium Polski otrzyma administracyjną karę w wysokości stanowiącej równowartość kwoty od 3 000 do 5 000 euro za każdą przywiezioną osobę. Suma kar za jednorazowy przywóz grupy osób nie może przekroczyć równowartości 500 000 euro (art. 462 ust. 2 Ustawy o cudzoziemcach).

Można jednak uniknąć konsekwencji, między innymi, gdy przewoźnik wykaże, że mimo dołożenia należytej staranności nie mógł stwierdzić u cudzoziemca braku dokumentów uprawniających wjazd/pobyt na terytorium Polski, zezwolenia na wjazd/pobyt do innego

¹ Zob. ustawa o emigracji i azylu z 1999 r., tekst dostępny na <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1999/33/contents>.

² Zob. ustawa o narodowości, imigracji i azylu z 2002 r., tekst dostępny na: <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2002/41/contents>.

³ Więcej o programie zob. <http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/20130925160031/http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/business-sponsors/transportindustry/vehicleoperators/accreditationforhauliers/>.

⁴ Zob. listę <https://www.gov.uk/government/publications/civil-penalty-accreditation-scheme-accredited-haulage-companies/list-of-accredited-companies>.

⁵ Zob. wyrok WSA z dnia 18 stycznia 2013 r., sygn. akt IV SA/Wa 1907/12, Lex 1326613.

